

บทที่ 6

การรวมเสียงก้องและการสะท้อน

1. เสียงก้องจากมุมห้อง
2. เงามของเสียง
3. ช่วงของเสียงก้องหึ่งที่ถูกต้อง
4. คุณภาพของเสียงก้องหึ่ง
5. ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ชม
6. เสียงก้องที่เหมาะสม
7. คลื่นนิ่ง
6. หลักการพิจารณาวัสดุดูดซับเสียง
9. หลักการทางอคูมิซและเหมาะสม

แบบประเมินผลก่อนเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักศึกษาเกี่ยวกับการรวมเสียงก้องและเสียงสะท้อน
ข้อแนะนำ อ่านแบบทดสอบอย่างละเอียดแล้วกาเครื่องหมาย × บนข้อย่อยที่ตอบคำถาม
ดีที่สุด โปรดใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที

1. พื้นผิวชนิดใดสามารถทำให้เกิดจุดโฟกัสของเสียง ก. แบนราบ ข. โค้งนูน ค. โค้งเว้า ง. ขรุขระ 2. พื้นผิวที่ต้องการให้เกิดการสะท้อนเพื่อรวมเสียงต้องมีการดูดซับและสะท้อนได้อย่างน้อยกี่เปอร์เซ็นต์ ก. 70 ข. 80 ค. 90 ง. 100 3. ข้อใดไม่ใช่ผลเสียที่อาจเกิดจากเพดานโค้งมากเกินไป ก. เสียงสะท้อนได้เป็นมุมแคบ ข. ผู้แสดงเคลื่อนที่ได้น้อย ค. เสียงเกิดการบั่นป่วนได้ง่าย ง. เสียงเกิดการสะท้อนเงา 4. เสียงก้องอาจป้องกันได้หลายวิธียกเว้นข้อใด ก. ใช้แผ่นดูดซับเสียง	ข. ใช้ท่อนไม้เล็ก ๆ ซ้อนกัน ค. เปลี่ยนตำแหน่งผู้แสดง ง. จัดตำแหน่งของผนังใหม่ 5. ข้อใดเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดเงาเสียงในโรงละครคอน ก. ที่นั่งจำนวนมาก ข. ชั้นลอย ค. เวทีลอย ง. ที่นั่งแถวหน้า 6. ชั้นลอยในโรงละครควรมีลักษณะอย่างไร ก. กว้างและยาว ข. แคบและยาว ค. สูงชันและกว้าง ง. ไกล่เวทีที่สุด 7. เสียงชนิดใดที่ต้องการเสียงก้องหึ่งน้อยที่สุด ก. เสียงร้องเพลง ข. เสียงเปียโนโน้ตต่ำ ค. เสียงกลอง ง. เสียงปราศรัย 8. สถานที่ใดถูกกำหนดให้เสียงก้องหึ่งได้มากที่สุด ก. ห้องประชุม

- ข. ห้องเรียน
  - ค. โบสถ์
  - ง. วิหาร
9. เสียงก้องหึ่งจะมีคุณภาพตามที่ต้องการ ถ้าปฏิบัติดังต่อไปนี้ยกเว้นข้อใด
- ก. จัดพื้นผิวดูดซับและกระจายเสียงห่างเท่ากัน
  - ข. พื้นผิวที่ไม่ใช้สำหรับสะท้อนควรให้ดูดซับหรือกระจายเสียง
  - ค. ทำให้เกิดการก้องหึ่งโดยจัดผนังขนานกัน
  - ง. จัดให้รับเสียงทางตรงได้ชัดเจนก่อนเสียงก้องหึ่ง
10. ลักษณะทางอูโม่ของโรงละครคอนจะไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่ผู้ชมลดจำนวนลงมาก ๆ ถ้าปฏิบัติเช่นใด
- ก. จัดให้ที่นั่งทุกที่ดูดซับเสียงได้เท่ากับคน
  - ข. จัดให้มีที่นั่งลดลงตามผู้ชม
  - ค. จัดให้เสียงค่อยลง
  - ง. จัดฉากละครคอนใหม่
11. ที่นั่งที่ทำด้วยไม้กระดานเนื้อแข็งจะมีคุณสมบัติเช่นใด
- ก. ดูดซับเสียงได้ดี
  - ข. กำทอนเสียงได้ดี

- ค. ทำให้เสียงฟังได้ชัดเจนขึ้น
  - ง. ทำให้เกิดการสะท้อนเสียง
12. ลักษณะเช่นใดจะไม่ทำให้เกิดคลื่นนิ่ง
- ก. ระหว่างพื้นผิวขนานกัน
  - ข. ระหว่างปลายสุดของผนังห้อง
  - ค. ระหว่างตรงกลางห้อง
  - ง. ระหว่างชั้นลอยกับผนังด้านบน
13. ข้อใดเป็นการเลือกอูโม่วัสดุที่ไม่ถูกต้อง
- ก. สวยงามเป็นเครื่องประดับได้
  - ข. ทนไฟ ไม่ผุ
  - ค. ดูดซับและกระจายเสียงได้มาก
  - ง. วัสดุรูปทรงแต้องตรวจดูความชื้นก่อน
14. หลักการทางอูโม่ที่เหมาะสมนั้นจะต้องพิจารณาพร้อมกับข้อใด
- ก. ลักษณะของอาคาร
  - ข. เอกลักษณะของอาคาร
  - ค. เอกลักษณะของห้อง
  - ง. จุดประสงค์การใช้งานของห้อง
15. ลักษณะพื้นผิวใดใช้แทนพื้นผิวรูปทรงแ
- ก. ราบเรียบ
  - ข. กระจายเสียง
  - ค. ผิวโค้ง
  - ง. ผิวนูน

1. การรวมเสียงสะท้อน

ตามภาพที่ 1 แสดงการรวมเสียงสะท้อน เพื่อให้เดินทางไปยังจุดที่ต้องการในภาพ เป็นการใช้หลังคาทรงโค้งเพื่อให้เสียงเกิดการสะท้อนแบบรวมตัวไปยังจุดของผู้ฟัง ที่นั่งอยู่บนชั้นลอย

ภาพที่ 2 แสดงการสะท้อนของเสียงจากผนังด้านหลังซึ่งเป็นลักษณะรูปโค้ง เสียง จะเกิดการสะท้อนกลับมารวมตัวกันบริเวณ ใกล้ ๆ กับแหล่งกำเนิดเสียง

ภาพที่ 3 ภาพผ่าตามขวาง แสดงถึงการ ออกแบบหลังคาอาคารที่มีความโค้งจัด ทำให้เกิดการรวมตัวของเสียงสะท้อน กลับมายังแหล่งกำเนิดของเสียง

2. เสียงจากมุมห้อง

ภาพที่ 4, 5 แสดงการสะท้อนกลับของ เสียงจากผนังห้องที่มีลักษณะตั้งฉากกับ ทำให้เกิดเสียงสะท้อนกลับมายังผู้ฟัง (L)

การรับฟังเสียงลักษณะเช่นนี้จะเกิด การสับสน เพราะ L จะรับฟังเสียงได้ทั้ง เสียงทางตรงจาก S และเสียงสะท้อน จากมุมห้อง

ภาพที่ 6, 7 แสดงการที่ชั้นลอยบังเสียง สะท้อนจากแผ่นสะท้อนบนเพดานที่จะ เดินทางมายังผู้ฟังแถวหลังห้าแถว เนื่องจากว่าชั้นลอยยื่นล้ำออกมามากเกินไป

การออกแบบชั้นลอยที่ดีจะต้องให้มีการยื่นล้ำออกมาบังเสียงที่นั่งแถวด้านล่าง น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย (ภาพที่ 7)

3. เสียงก้องหึ่งที่เหมาะสม

เสียงก้องหึ่ง (REVERBERATION)

ทำให้เสียงดนตรีบางชนิดมีคุณภาพดีขึ้น แต่ต้องไม่มากเกินไป จะทำให้คุณภาพ ของเสียงที่ต้องการลดคุณภาพลงไป

ลักษณะของการเกิดเสียงก้องหึ่งที่มีคุณภาพควรมีหลักการดังนี้

ก. ทำให้เสียงก้องหึ่งเกิดขึ้นและหายไป ตามจังหวะที่ต้องการ

ข. ผนังห้องไม่ควรหันหน้าชนกันจะทำให้เกิดคลื่นนิ่ง

ค. พื้นผิวที่ไม่จงใจให้สะท้อนเสียงได้ ควรให้มีลักษณะกระจายเสียง

ง. แผ่นดูดซับเสียง และกระจายเสียง ควรจัดระยะห่างบนผนังให้เท่า ๆ กัน

4. ข้อพิจารณาเกี่ยวกับผู้ชม

ได้กล่าวแล้วว่าผู้ชมนั้นมีผลต่อการ ดูดซับเสียงและลักษณะทางอุณหพลศาสตร์ของ เสียงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะจะสามารถ ดูดซับเสียงได้มากที่สุด เมื่อจำนวนของ ผู้ชมเปลี่ยนแปลงไป จะทำให้การก้องหึ่ง ของเสียงเปลี่ยนไปด้วย

วิธีแก้ไข

ก. ทำได้โดยจัดให้เฟอร์นิเจอร์และที่นั่งชม สามารถดูดซับเสียงได้มากที่สุด

ข. ใช้ฉากกันเฉพาะส่วนของห้องตาม จำนวนของผู้ชม

4. เสียงก้องที่เหมาะสม

การทำให้เสียงดนตรีบางชนิด หรือ คำพูดมีชีวิตชีวาโดยทำให้เสียงเกิดการ สะท้อน และกำทอนได้โดยวิธีการดังนี้

- ก. ฉากหลังเวทีดนตรีกลางแจ้งทำด้วยไม้
  - ข. กันฉากรอบ ๆ ด้านหลัง
  - ค. ทำผนังด้านข้างใกล้ ๆ กับเวที
5. คลื่นนิ่ง (STANDING WAVE) เกิดขึ้นได้ 3 ลักษณะคือ
- ก. ระหว่างพื้นผิวของผนังที่หันหน้าตั้งฉากชนกัน
  - ข. ระหว่างปลายสุดของผนังทั้งสอง
  - ค. ระหว่างตรงกลางห้อง
6. หลักการพิจารณาวัสดุดูดเสียง
- ก. ไม่ควรติดตั้งให้ใกล้มือเพราะแผ่นดูดซับเสียงเปราะบางถูกทำลายง่าย
  - ข. การเสริมแต่งห้องภายหลังจะทำให้ประสิทธิภาพการดูดซับเสียงเปลี่ยนไป
  - ค. ควรเป็นชนิดคงทน แข็งแรง และทนไฟ
  - ง. วัสดุพรุนจะดูดความชื้นทำให้เกิดการหดตัว ต้องเผื่อระยะห่างไว้ด้วย

- จ. เลือกซื้อวัสดุที่มีสัมประสิทธิ์การดูดซับมาก ๆ ดีกว่าวัสดุที่มีสัมประสิทธิ์การดูดซับเสียงน้อย ๆ ที่ราคาต่ำ
  - ฉ. การเลือกซื้อวัสดุที่มีแต่ความสวยจะนำมาซึ่งความยุ่งยากเกี่ยวกับระบบเสียงในตอนหลัง
7. หลักการทางอุโมงค์และความเหมาะสม
- การคำนึงถึงลักษณะทางอุโมงค์เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการออกแบบลักษณะห้องหรืออาคาร ส่วนเอกลักษณ์ของลักษณะต่าง ๆ ต้องคงไว้ให้มากที่สุด เช่น หอประชุมรัฐสภา ต้องให้สง่างามยำเกรง ไม่ใช่เป็นลักษณะอับทึบเหมือนเข้าไปในอุโมงค์เป็นต้น
- สำหรับปัญหาทางอุโมงค์ของเสียงในอาคารจะต้องวิเคราะห์เป็นราย ๆ ไป

แบบประเมินผลหลังเรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรอบรู้ที่นักศึกษามีขึ้นหลังจากศึกษาเนื้อหาสาระในบทที่ 6 มาแล้ว

วิธีการ อ่านคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วกาเครื่องหมายลงบนข้อเลือกที่เหมาะสม

1. เสียงก้องหึ่งจะมีคุณภาพตามที่ต้องการถ้าปฏิบัติดังต่อไปนี้ยกเว้นข้อใด ก. จัดพื้นผิวดูดซับและกระจายเสียงห่างเท่ากัน ข. พื้นผิวที่ไม่ใช้สำหรับสะท้อนควรให้ดูดซับหรือกระจายเสียง ค. ทำให้เกิดการก้องหึ่งโดยจัดผนังขนานกัน ง. จัดให้รับเสียงทางตรงได้ชัดเจนก่อนเสียงก้องหึ่ง 2. ลักษณะทางอุโมงค์ของโรงละครคอนจะไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่ผู้ชมลดจำนวนลงมาก ๆ ถ้าปฏิบัติเช่นใด ก. จัดให้ที่นั่งทุกที่ดูดซับเสียงได้เท่ากับคน ข. จัดให้มีที่นั่งลดลงตามผู้ชม ค. จัดให้เสียงค่อยลง ง. จัดฉากละครคอนใหม่ 3. ที่นั่งที่ทำด้วยไม้กระดานเนื้อแข็งจะมีคุณสมบัติเช่นใด ก. ดูดซับเสียงได้ดี ข. กำทอนเสียงได้ดี ค. ทำให้เสียงฟังได้ชัดเจนขึ้น ง. ทำให้เกิดการสะท้อนเสียง	4. ชั้นลอยในโรงละครคอนควรมีลักษณะอย่างไร ก. กว้างและยาว ข. แคบและยาว ค. สูงชันและกว้าง ง. ใกล้เคียงที่ที่สุด 5. หลักการทางอุโมงค์ที่เหมาะสมนั้นจะต้องพิจารณาพร้อมกับข้อใด ก. ลักษณะของอาคาร ข. เอกลักษณะของอาคาร ค. เอกลักษณะของห้อง ง. จุดประสงค์การใช้งานของห้อง 6. สถานที่ใดถูกกำหนดให้เสียงก้องหึ่งได้มากที่สุด ก. ห้องประชุม ข. ห้องเรียน ค. โบสถ์ ง. วิหาร 7. ข้อใดเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดเงาเสียงในโรงละครคอน ก. ที่นั่งจำนวนมาก ข. ชั้นลอย ค. เวทีลอย ง. ที่นั่งแถวหน้า

8. พื้นผิวที่ต้องการให้เกิดการสะท้อน เพื่อรวมเสียงต้องมีการดูดซับและสะท้อนได้อย่างน้อยก็เปอร์เซ็นต์
- 70
  - 80
  - 90
  - 100
9. ข้อใดไม่ใช่ผลเสียที่อาจเกิดจากเพดานโค้งมากเกินไป
- เสียงสะท้อนได้เป็นมุมแคบ
  - ผู้แสดงเคลื่อนที่ได้น้อย
  - เสียงเกิดการบั่นป่วนได้ง่าย
  - เสียงเกิดการสะท้อนเงือจาง
10. ลักษณะเช่นใดจะไม่ทำให้เกิดคลื่นนิ่ง
- ระหว่างพื้นผิวขนานกัน
  - ระหว่างปลายสุดของผนังห้อง
  - ระหว่างตรงกลางห้อง
  - ระหว่างชั้นลอยกับผนังด้านบน
11. เสียงก้องอาจป้องกันได้หลายวิธียกเว้นข้อใด
- ใช้แผ่นดูดซับเสียง
  - ใช้ท่อนไม้เล็ก ๆ ซ้อนกัน
  - เปลี่ยนตำแหน่งผู้แสดง
  - จัดตำแหน่งของผนังใหม่
12. ลักษณะพื้นผิวใดใช้แทนพื้นผิวรูพรุน
- ราบเรียบ
  - กระจายเสียง
  - ผิวโค้ง
  - ผิวนูน
13. เสียงชนิดใดที่ต้องการเสียงก้องหึ่งน้อยที่สุด
- เสียงร้องเพลง
  - เสียงเปียโนโน้ตต่ำ
  - เสียงกลอง
  - เสียงปราศรัย
14. พื้นผิวชนิดใดสามารถทำให้เกิดจุดโฟกัสของเสียง
- แบนราบ
  - โค้งนูน
  - โค้งเว้า
  - ขรุขระ
15. ข้อใดเป็นการเลือกวัสดุที่ไม่ถูกต้อง
- สวยงามเป็นเครื่องประดับได้
  - ทนไฟ ไม่ผุ
  - ดูดซับและกระจายเสียงได้มาก
  - วัสดุรูพรุนต้องตรวจดูความชื้นก่อน

เฉลยคำตอบแบบประเมินผลประจำบทที่ 6

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน

1. ค
2. ก
3. ง
4. ค
5. ข
6. ข
7. ง
8. ง
9. ค
10. ก
11. ข
12. ง
13. ก
14. ง
15. ข
16. —
17. —
18. —
19. —
20. —

เฉลยแบบประเมินผลตนเองหลังเรียน

1. ค
2. ก
3. ข
4. ข
5. ง
6. ง
7. ข
8. ก
9. ง
10. ง
11. ค
12. ข
13. ง
14. ค
15. ก
16. —
17. —
18. —
19. —
20. —

ผลการประเมินการศึกษามทที่ 6

ก. คะแนนก่อนเรียน

ข. คะแนนหลังเรียน

$$\text{คิดเป็นร้อยละ} = \frac{100}{15} \times \text{คะแนน}$$

$$\text{ก่อนเรียน} =$$

$$\text{คิดเป็นร้อยละ} = \frac{100}{15} \times \text{คะแนน}$$

$$\text{หลังเรียน} =$$

หมายเหตุ จำนวนร้อยละในข้อ ข. จะต้องได้อย่างน้อย 90 ขึ้นไปนักศึกษาจึงจะผ่านไปเรียนบทที่ 7 ต่อไป